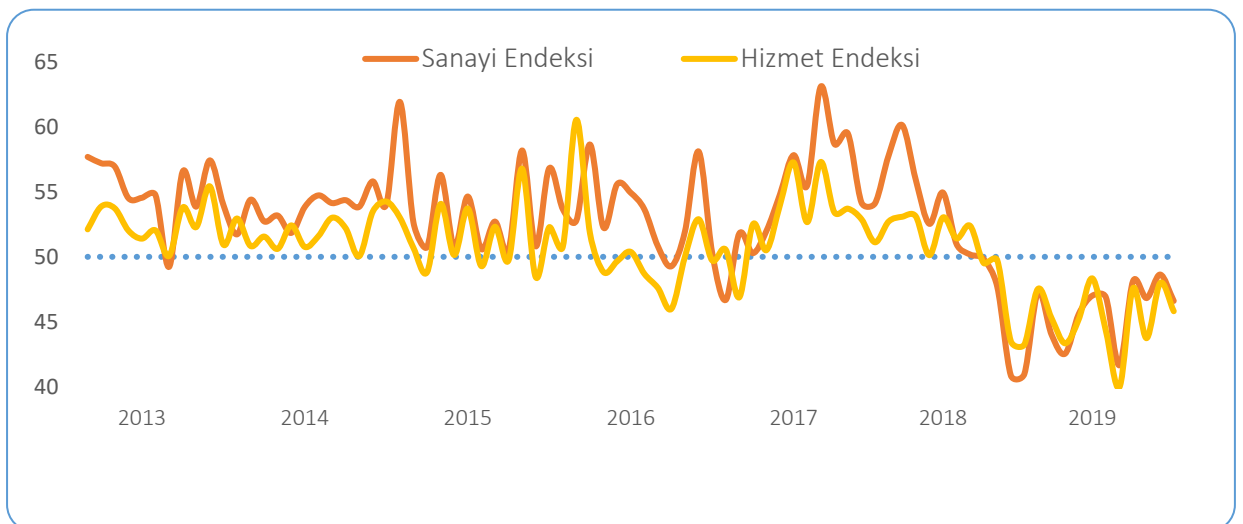
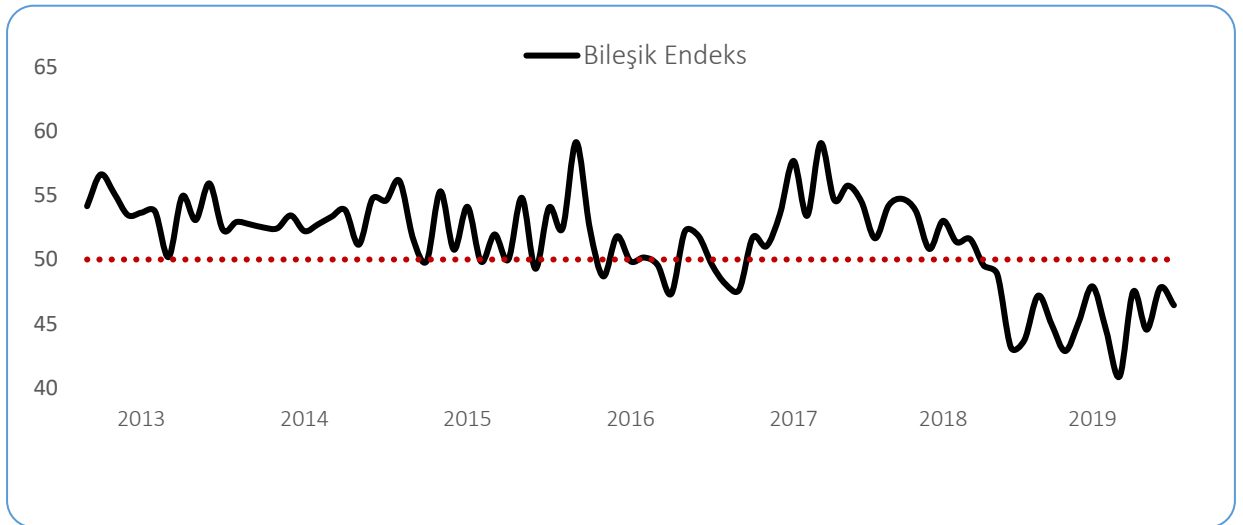

2019 yılı Eylül ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 1,4 puan azalarak 46,4 değerine gerilemiştir.

Endekste gözlenen bu azalışta hizmet endeksinin önceki aya göre 2,2 puan azalarak 45,8 puana gerilemesi etkili olurken, sanayi endeksi de 2,0 puan azalarak 46,6 seviyesine gerileyerek negatif görünümünü sürdürmüştür.

Bu dönemde hizmet sektörüne yönelik girdi alımlarındaki ivme kaybı iş hacmini olumsuz etkilerken, sanayi sektöründe de yeni siparişlerdeki azalmaya bağlı olarak üretim kaybı gözlenmiştir.

Böylece 50 referans değerinin altındaki seyrini Eylül ayında da sürdüren SAMEKS Bileşik Endeksi, reel sektöre yönelik durgunluğun bu dönemde de devam ettiğine işaret etmiş ve yılın üçüncü çeyreğine ilişkin olumsuz bir görüntü vermiştir.

Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Sanayi Sektörü Endeksi, 2019 yılı Eylül ayında, bir önceki aya göre 2,0 puan azalarak 46,6 seviyesine gerilemiştir.

Yeni siparişlerin önceki aya göre 0,2 puan azalarak 46,8 seviyesine gerilemesi, bu dönemde sanayi sektöründe görülen ivme kaybının temel belirleyicisi olmuştur.

Yeni siparişlerde gözlenen gerilemeye bağlı olarak girdi alımları önceki aya göre 4,4 puan azalarak 48,7 seviyesine gerilemiştir. Böylece sanayi sektöründe imalata yönelik satın alımların üç ay aradan sonra yeniden azaldığı gözlenmiştir.

Bu gelişmelere bağlı olarak üretim alt endeksi önceki aya göre 1,5 puan azalmış ve 46,9 puanla 50 referans değerinin altındaki seyrini sürdürmüştür.

Önceki aya göre 4,0 puan gerileyerek 44,6 seviyesinde gerçekleşen tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi ise, reel sektörün hammadde ve ara mamul temininde aksaklıklar olduğuna işaret etmektedir.

Sanayi sektörüne yönelik istihdam ise önceki aya göre 3,0 puan azalmış ve 47,0 puana gerileyerek olumsuz bir görünüm arz etmiştir.

Böylece 46,6 seviyesinde gerçekleşen mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Sanayi Endeksi, sektöre ilişkin durağan görüntünün yılın üçüncü çeyreği boyunca devam ettiğine işaret etmektedir.

Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi, 2019 yılı Eylül ayında, bir önceki aya göre 2,2 puan azalarak 45,8 seviyesine gerilemiştir.

50 referans değerinin üzerindeki seyri sürmesine karşın, önceki aya göre 4,2 puan azalarak 50,4 seviyesine gerileyen girdi alımları, hizmet sektörüne yönelik düşüşün belirleyicisi olmuştur.

Buna bağlı olarak sektöre yönelik iş hacmi durgun görüntüsünü bu dönemde de sürdürmüş ve önceki aya göre 1,0 puan azalarak 45,3 seviyesine gerilemiştir.

Bu dönemde hizmet sektörüne ilişkin nihai mal stokunun önceki aya göre 7,2 puan birden azalarak 40,2 seviyesine gerilemesi, azalan iş hacimlerine karşı firmaların mevcut stoklarını tüketme yolunu tercih ettiklerini göstermektedir.

Sektör genelindeki olumsuz görünüme paralel olarak, istihdam alt endeksi de önceki aya göre 3,5 puan gerileyerek 45,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bu gelişmeler ışığında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi, 50 referans değerinin altındaki seyrini Eylül döneminde de sürdürmüştür.

YORUM:

SAMEKS'in 2019 yılı Eylül dönemine ilişkin görünümü, reel sektörün geneline yönelik olumsuz bir tablo sunmaya devam etmiştir. Bu dönemde T.C. Merkez Bankası tarafından açıklanan imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve reel kesim güven endeksi verilerinde gözlenen düşüşler SAMEKS'teki gerilemeyi teyit ederken, TÜİK tarafından açıklana sektörel güven endeksinde de gerileme kaydedilmiştir.

Buna karşın; dönem boyunca 50 referans değerinin altında seyretmiş olmasına rağmen SAMEKS Bileşik Endeksi'nin üçüncü çeyrek ortalaması 46,3 seviyesinde gerçekleşmiş ve önceki çeyreğe göre toparlanma sinyali vermiştir. Bu bağlamda bilhassa faiz oranlarında gerçekleşen düşüşlerin sürmesiyle birlikte iktisadi faaliyetin canlanması ve reel sektöre yönelik görünümünün yılın son çeyreğiyle birlikte pozitif dönüşü beklenmektedir.